

Tretja glavna skupščina

Jugoslovenskega Sokolskega Saveza

se vrši dne 29. oktobra t. l. v Zagrebu.

Dne 28. oktobra se vrši seja prednjačkega zbora Jugoslovenskega Sokolskega Saveza istotako v Zagrebu. Isti dan zvečer se vrši zaupni sestanek vseh delegatov žup.

Pozivljamo bratska društva in župe, da začnejo takoj s pripravami za glavno skupščino ter pošljejo vse predloge starešinstvu 14 dni pred skupščino. O predlogih, ki ne bodo pravočasno predloženi starešinstvu, se na skupščini ne bo raspravljalo. Župe pozivljamo, da takoj poravnajo ves zaostali dolg na porezu, ker bodo imele župe pravico do toliko delegatov, za kolikor članov so plačale porez. Delegati žup se morajo izkazati na skupščini s poverili žup, da so določeni kot delegati.

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

Gangl
staroste zam.

Dr. Fux
tajnik.

Dnevni red

III. glavne skupščine Jugoslovenskega Sokolskega Saveza

v Saborski dvorani v Zagrebu ob 8. uri zjutraj

- I. Otvoritev skupščine,
- II. Poročila starešinstva: a) tajnika,
b) blagajnika,
- III. Poročilo T. O.
- IV. Poročilo odsekov,
- V. Poročilo uredništva in upravnništva Sokolskega Glasnika.
- VI. Poročilo o spremembi pravil za društvo in župo,
- VII. Sokolske prireditve v l. 1923.,
- VIII. Proračun za l. 1923 in določitev prispevka za Savez,
- IX. Predlogi žup,
- X. Slučajnosti.

Dne 28. oktobra t. l. ob 8. uri zjutraj se vrši isto-tam seja prednjačkega zbora J. S. S.

Isti dan ob 20. uri se vrši istotako v Saborski dvorani sestanek delegatov, na katerem se bo raspravljalo o nekaterih internih zadevah J. S. S. Udeležba na sestanku je obvezna za vse župne delegate.

Na glavno skupščino pošlje vsaka župa za vsakih 500 po enega zastopnika. Župni delegati morajo imeti od župe izstavljene legitimacije, s katerimi se morajo na skupščini legitimirati.

Župe morajo poslati vse predloge za skupščino vsaj 14 dni pred skupščino starešinstvu J. S. S.

Pred glavnu skupštinu.

I.

Bilo je to ovako, ili se bar pričalo da je to bilo tako, i iznosili se razlozi. Dakle, kada se na Vidovdanskom Saboru nisu braća mogla da slože, nego jedno drugom radilo o glavi, ispalo je da je treći brat dobio iznenada celo porodično imanje. Tako se tumačilo da je predsedništvo Jugoslov. Sokol. Saveza dospelo u Ljubljano.

Sada, u četvrtoj godini iza događaja, ima dva razloga da se o tome govori, prvo da se utvrdi prava istina, drugo da se odluči kuda će sada predsedništvo Jugoslov. Sokol. Saveza, jer za dve godine ističe Ljubljani mandat.

Istina je da je na Vidovdanskom Saboru bilo raznih struja u Jugosloven. Sokolstvu, i sasvim je moguće da se terala i politika i taktika, kako je to uvek kada novo nastaje. Ono što je odlučilo da Ljubljana bude i ostane vođjom Jugoslov Sokolstva, bilo je u tome faktu, što je Sokolstvo u Sloveniji, i idejno i tehnički, bilo najbolje, najčvršće, najsolidnije i najjače, i što je onamo na čelu stajala jedna kolosalna i divna ličnost, u Jugoslov. Sokolstvu besmrtni brat, dr. Ivan Oračan!

Ako o tome faktu nisu bili onda svi dovoljno obavešteni i ako ga nisu u prvom redu cenili ili ga u opće nisu cenili, to na istinitosti samoga fakta ne menja, i može se kazati, da je bila jedna velika sreća, da je Ljubljana stala na čelo Jugoslovenskom Sokolstvu. Sudbina sama bila nam je naklonjena!

Može neko da s pravom kaže ovako: sve su to fraze, ako je Ljubljana bila dobar udes za naše Sokolstvo, onda se to mora da vidi na samome našem Sokolstvu, to nam prvo dokažite — a zatim da promislimo i ovako, ako je istina da je Ljubljana do sada dobro vodila naše Sokolstvo, recite nam da li ima razloga da će to tako i na dalje ostati, — i kada nam na ta dva pitanja lepo odgovorite, onda ćemo da se orijentišemo za dalje.

Pod vodstvom Ljubljanke postalo je upravo Jugoslovensko Sokolstvo. O Vidovdanskom Saboru još ono je bilo jugoslovensko, u biti, po imenu ali ne. Ima ljudi koji tvrde i danas, — a onda ih je još više bilo, — da su imena samo šuplje

fraze To nikako ne stoji, a u sokolskom slučaju specijalno ne, jer je baš imenom označena lapidarno, svesno, kratko sama bit. Ondašnje sofiste nisu u jugoslovenskom smislu imali svugde čiste namere i jasne poglede! Današnjim sofistama treba da se odgovori: Jugoslov. Sokolstvo je viši stupanj narodnog života našeg, ono je budućnost ma da je tako blizu, slika sreće, sloge i zajednice pribodeno je na naša srca, iz velikog cilja ostvaren već jedan krasan deo, ono je zato danas gotovo i jugoslovensko, i zato nosi to svetlo i božansko ime. A koliko je glasanje Vidovdanskog Sabora bilo samo izrazom nečega prolaznoga, i u smislu odluke o imenu Sokolskog Saveza samo momentanim neprilikama izazvanoga, vidi se najbolje po tome, što je jedva godinu dana iza toga na gl. skupštini u Mariboru, primljeno jednoglasno i sa najvećim oduševljenjem za Sokolski Savez jugoslovensko ime. Tako je pod vodstvom Ljubljane postalo upravo Jugoslov. Sokolstvo. Razume se uz pomoć i saradnju celokupnoga Sokolstva iz svih krajeva otadžbine naše. Ali je Ljubljana vodila i sprovodila. Te se nije zadržalo na imenu kao frazi, nego je ideja integralno i skoro do potpunosti postala delom i činom života. Jugoslovensko je Sokolstvo u istinu jedno, jednostavno, jednoobrazno, jednodušno, jednako skroz i izjednačeno, sa jednom svešću, jednom voljom! Kada Jugoslov. Sokol. Savez ne bi tom prirodnom dešavanju smetao, računali bi mu to u zaslugu. Ali Savez je prednjačio, sakupljao, nadzirao, čuvao i štitio sve dobro što se u jugoslovenskom pravcu zbivalo, i u elementu, što ustalasan stvaraše novo, bio je čvrstom i tvrdom jezgrom. U životu Jugoslov. Sokolstva davala je Ljubljana stalno onaj potrebni konservativni deo, bez koga temelja i daljeg nastavka toga života ne bi moglo da bude! A u smislu slavenskom opet pomogla je Ljubljana da do Saveza Češkoslovačkog i Jugoslov. Sokolstva dodje, čime je sa budućnosti skinuto mnogo oblaka! Može dakle da se kaže, da je Ljubljana dobro vodila Jugoslov. Sokolstvo do sada? Zar baš nema niti jedne zamerke? Ima ih dosta, ali bi im broj bio bezbrojan da je mesto Ljubljane drugi ko bio. I dokle se drugi delovi ne mogu sa Ljubljanom poneti upoređenjem u istom trajanju i radu, dotle je bolje tražiti ono dobro, ono lepo, ono korisno, kada ga toliko ima, a kritiku umeriti na normalnu meru.

U ostalom po resolucijama i po ustavu, kako je to na Vidovdanskom Saboru svršeno, mandat Ljubljani ističe 29. juna godine 1924., — ako ćemo po danima da računamo, jer to je onda punih pet godina, — ili početkom 1924. godine ako ćemo kalendarijuma da se hvatamo, — pa je možda preuranjeno da se o novom sedištu Jugoslov. Sokol. Saveza govori, — ali je apsolutno preuranjeno i nezgodno za to, što je Ljubljana do sada vršila svoju dužnost u svemu kako valja i i kako treba. Pa zato tvrdimo otvoreno, da Ljubljana treba i mora da vodi i na dalje Jugoslov. Sokolstvo, u istom pravcu i putevima istim kao i do sada, treba i mora da ga vodi i kada to ne bi odgovaralo terminima, kako su na Vidovdanskom Saboru ustanovljeni. Tvrdimo to jednakim pravom, kao što bi ustali protiv Ljubljane, da nije na svome mestu, pa makar se sudarili i sa terminima Vidovdanskog Sabora, makar morali Ljubljanu obarati pre isteka od odredjenih pet godina.

II.

Ne uzimam u razloge za ovo što će slediti energično i živo pisanje štampe, izjave raznih sokolskih funkcionara, geriranje vlasti, opće interesovanje, te sve događanje od juna god. 1921. do danas, sve to ostavljam po strani, i jedino u pretpostavki, da postoji fakt, da se izvestan deo sokolskih članova i društava, — svejedno je koliko je to mali deo prema Jugoslov. Sokolstvu, i isto je svejedno koliko je to mali deo prema svome ekvivalentu, — da se jedan broj sokolskih jedinica izdelio iz celokupne jugoslov. sokolske zajednice, u toj goloj i prostoj pretpostavki, i bez obzira na išta drugo, pitam, kakovo će prema tome faktu da glavna skupština zauzme stanište?

Da ravnodušno i hladno prelazi preko svega toga na dnevni red, to ne može i ne sme. Ne računajući i ne poznavajući raspoloženje svih skupštinskih delegata, držim kao sigurno, da Jugoslovensko Sokolstvo nema nikome na svetu da se klanja, da se pokorava i da prosi! Isto tako nema prava ni da zapoveda onome ko Jugoslovensko Sokolstvo neće, i delom i članom Jugoslovenskog Sokolstva nije! No sa prelaženjem na dnevni red, sa klanjanjem, sa zapoveda-

njem, nisu iscrpena sva stanovišta, i ni^č uračunate sve mogućnosti.

Radi se o t. zv. sokolstvu hrvatskom, jednom heterogenom pokretu heterogenih elemenata u Hrvatskoj, — ali među tima elementima ima i dobrih, starih, poznatih naših drugova sokolskih. Pod uplivom zvučnih i zanosnih ideja političkih došlo je do sokolstva hrvatskog, ma da to u stvari nema veze sa Sokolstvom u opće. Ali je došlo do toga! I jedan deo naše snage odelio se od nas, i radi protiv nas!

Sa našeg jugoslovenskog stanovišta to sokolstvo nije sokolstvo, i u jednoj teoretskoj prepirci mi sa tim sokolstvom imamo upravo toliko veze kao sa nekim transportnim ili posmrtnim poduzećem ili društvom. Ali je u životu drugačije, i treba da bude drugačije.

Pokušaj sporazumevanja mora da potekne od boljeg i od jačega. To se može samo da tiče Jugoslov. Sokolskog Saveza! Dva sokolstva, — jer praktično jesu danas dva, i to je istina pa makar se cela budućnost tome smejala, — dva sokolstva u jednom narodu i jednoj državi su jednostavni apsurd.

Dosadašnje rešavanje problema je bila samo jedna faza toga rešavanja. Ali problem nije rešen. Upletanje drugih samo može da dovodi do još veće zabune, i da škodi. Pod drugima mislimo svakoga ko nije sa naše strane od Jugoslovenskog Sokolstva.

Možda za povoljno rešenje treba uopće vremena, — mislim pod tim da se u tom interšpaciju dese inače u našem životu neke promene na bolje, — pa će vremenom sve biti lakše da se uvede u red. Ali je bar neki kontakt oba faktora potreban, i taj kontakt treba da bude budno čuvan, i ne sme da se prekine, — pa makar to jednome faktoru bilo za čas i sasvim po volji.

Teško je o svemu govoriti do kraja, sve je još tako blizu i sve je još u afektu, i najteže bi bilo hteti donositi konačne i neopozovime odluke. Računamo na svest i zrelost predsedništva Jugoslov. Sokol. Saveza, od koga samo dobro očekujemo.

III.

Sa jačanjem našega Sokolstva, sa dizanjem njegove vrednosti, sa triumfom I. Jugoslov. Svesokol. Sleta o. g. u Ljubljani, došlo se dotle, — i to je sasvim opće pravilo, — da sada Sokolstvo svi cene, svi ga navodno vole, svi su mu prijatelji. Toliko su mu postali prijatelji, — ne samo ličnosti, nego i cele novine, cele stranke, čak cele vlade skoro, — da to prelazi svake mere. I primajući prave i iskrene simpatije i pomoć otvorena srca, moraće Sokolstvo, da ipak svima i svakome kaže, da ono ima svoj odredjen slobodarski put, da je tim putem išlo bez obzira na omalovažavanje pre četiri godine, ali i bez obzira na obsipanje pohvalama od danas. Tim svojim slobodarskim putem ono će ići dalje ne zadržavajući se dugo oko izraza i gesta poštovanja i prijateljstva. Na tom svome slobodarskom putu ono ima spontanost svoju, u kretanju na takome putu mu je funkcija života, i zato drugome, i nikome drugome, — pored svega prijateljstva i simpatije, — neće, ne može, i ne sme nikada da služi. Sokolstvo je slobodno i slobodarsko. Samo je sebi izabralo i odredilo ciljeve, onamo ide. Obrazovalo je sebi načine i metode rada da postigne ciljeve, tim se načinima i metodama poslužuje. A odgovara jedino svome narodu i njemu polaže račune.

Ako je naše Sokolstvo mudro, to ima sada baš u ovome slučaju da dokaže. Unutrašnje kratko geslo bi bilo: uzeti i iskoristiti sve naklonosti i pomoći, i ići dalje svojim svetlim putem.

Ima mnogo nerešenih a lepih zadataka za Sokolstvo. Uzмимо n. pr. velike prednjačke tečajeve, ili čak školu za učenje učitelja tel. vežbe. Tu treba sredstava i pomoći. Čas je da se raspoloženje iskoristi, zadatak ostvari, ali ostane slobodnim i svojim.

Napominjem sve u kratko i izdaleka. Ko ume da čita, razumeće! Odbiti i odbaciti se mora svako, ko Sokolstvo hoće da eksploatiše u neke svrhe. Odeliti treba pravo od lažnoga. Iskrenoj i poštenoj volji treba izaći na susret. I ne terati ni pošto politiku tajnih dokumenata i akata, ne igrati se diplomacije u lošem smislu. Nego istupati prosto, otvoreno, hrabro i jasno pred svakoga. U prvom redu činiti to obzirom na javnost sokolsku.

IV.

Ko ne bi umeo da eksploatiše grandiozni I. Jugoslov. Svesokolski Slet, taj ne bi zasluživao da ga ima. To je aparte od likvidacije sletskih računa, koja takodjer ima da se uredno obavi. Val raspoloženja i utisaka, sletom nastao, nesme nikako da okomito prestane, nesme da se sruši, nego treba da se nastavi u sistem i niz daljih valova, koji će da traju i duže vreme, dokle se sami od sebe ne utišaju i ne uminu. Sve to može da se dešava spontano, po nekoj općoj, anonimnoj volji, ali ovde slučaj otpada iz kauzalnog koneksa, radi se o velikom interesu sokolskom, i zato samo Sokolstvo u sporazumu sa Savezom, preuzima svesno vođenje agitacije i propaganda.

Nezgodno bi bilo kada bi ova akcija tek sada imala da otpočne, iznenada i odjednom, tako reći iz ništa. Za ovu akciju morao se sakupljati materijal i sabirati dokumenti najmanje šest meseci pre samoga sleta. A glavni jek spremanja morao je na samom sletu i za vreme sletskih dana da svom snagom i šarenilom odjekuje.

Radi se u prvome redu o posletskoj propagandi obzirom na samo Sokolstvo, na pojedince, bilo da su na sletu bili, bilo da su morali da ostanu kod kuće, u drugom redu obzirom na javno mnjenje i ostalu našu patrijotsku publiku.

U kratko dužni smo svi da održimo sećanje na slet, da radimo na tome da se to sećanje održi, da dademo dakle materijalni substrat tomu subjektivnome, da vežemo ono što je lepoga i junačkoga bilo sa stalnom svešću, da naraštaju i deci pružimo čitanku sokolske veličine, radosti i sreće, a u našu istoriju, istoriju Jugoslovenskog Sokolstva, upišemo jedan zlatan list

Kako se to radi videli smo, i kod braće Čeha, i kod drugih. Sećam se vrlo tačno da su Česi god. 1912. prvu svesku svoga veličajnoga spomenspisa za V. Češki Svesokolski Slet izdali još za vreme samoga sleta. Mi još to ne možemo tako, ali ako odočnimo po nevolji, ne smemo da zaboravimo! I još nešto, ako ne možemo da luksuzno opremamo ovakve spise, mi možemo da jednim popularnim i brojnim izdanjem sletskih dokumenata učinimo u našem narodu za Sokolstvo mnogo. Svaka je žrtva onda na pravom mestu, i svaka ulo-

žena snaga i energija doneće obilatoga ploda. Nije teško ako se posao lepo razdeli i decentrališe.

V.

Najposle moramo se uvek svraćati na jedno i na glavno: Jugoslov. Sokolstvo nije ničija lična imovina, lična dedovina, lični položaj, ono je opće, zajedničko, pripada celom narodu jugoslovenskom, pripada dakle onima iz toga naroda, koji su prvi i koji su najbolji, oni imaju tu da rade, da nose, da trpe, da vode, dotle dokle su prvi, dokle su najbolji! Jedno pitanje zato ima svako da reši od onih, koji se na najodgovornijim položajima u Sokolstvu nalaze, a to glasi: da li je dobro i da li je vredno ovo što ja činim za opće dobro, ili možda ima neko bolji od mene; — jer dok sam na tome mestu, prestajem kao obična ličnost i imam da dadem sve što je najlepše, najbolje i najplemenitije u meni, imam da uradim najviše što mogu, bez hvale, bez nagrade, bez časti, a kako vidim boljega od sebe, imam mirno i bez buke da se uklonim!

Voditi Sokolstvo znači prednjačiti mehanički, t. j. delovati po svome položaju, po dužnostima i po pravima što po tome položaju pripadaju, — ali voditi Sokolstvo znači biti prvakom, znači biti primerom, znači biti ugledom! To je teška ali i prava dužnost vodja! Bez apostolovanja neće vera biti plamenita i živa, i ako vera u rečima i u trenucima bude, manjkaće dobrih dela!

Pisano je pisano samo, pa makar kako lepo bilo napisano, treba živih pojedinaca u kojima se pisano vidi gotovo, jednostavno i prosto. U tome općem zakonu čovečanskog kretanja nije i neće Sokolstvo moći biti izuzetkom.

Čuvajmo se laži, pa makar kako slatka bila!

Ne ponosimo se u sreći, pa makar kako velika bila!

Ne poništimo se u nevolji nikada!

Daleki su i slavni putevi otvoreni pred Sokolstvom, daleki i slavni!

VI.

U krupne stvari ove skupštine spadaće dva izveštaja, i to izveštaj kulturno-prosvetnog odseka saveznog, te izveštaj naraštajskog odseka saveznog. Očekujemo to sa pravom i sa si-

gurnošću! Ako to do sada nije bivalo, moglo je i da se gleda kroz prste, svaki je početak težak. Ali sad je vreme, iz detinjih smo bolesti izašli. Možda ovamo spada i treći izveštaj, trećeg novog odseka saveznog, izveštaj o seljačkim sokolskim društvima i četama.

Ogroman je i veliki posao imao naš Savez kroz celu godinu na svojim plećima, to je bio naš veliki Slet. Kraj iskrenog divljenja sposobnosti i snazi Saveza da to sve izdrži i dovede do uspeha, kraj svega poštovanja i zahvalnosti što je Savez pravedno zaslužio, mi moramo ostati na stanovištu večitog pokreta, i iza jedne svršene zadaće odmah otpočinjati novu. Zato će da bude dneyni red skupštine krnj i šupalj ako na njemu izostanu tačke odseka kulturno-prosvetnog, naraštajskog i seljačkog.

Ne dajemo važnost na kompletne programe u kojima je kazano dogmatično sve, dosta je da se odredi glavni pravac i da se pristupi praktičnom delu, dakle ne trebamo teoriju nego hoćemo život, prost, jednostavan, običan, ali istinit, pošten, vredan! Budućnost sokolska najviše je sakrivena u radu kulturno-prosvetnom, naraštajskom i seljačkom. Hoćemo jednu saveznu politiku, koja nam otvara vidike i daje mesta napredovanju i preporodjaju sokolskom. Držimo za najveće geslo ono, što je povodom Sleta istaknuto, i glasi: *Sokoli preporodjajte se!* Time se treba da ravna Sokolstvo na čelu sa Savezom! To je ono staro: *Napred!*

Neka gl. skupština bude dostojna, bude sporazumna, bude vredna, bude korisna narodu i Sokolstvu Jugoslovenskom, i neka obuhvati i zagrlji čvrsto jednako toplo celi narod i celo Sokolstvo Jugoslovensko!

Miroslav Ambrožić:

Sokolstvo in šport.

Tudi velik del naše inteligence še ne pozna Sokolstva bližje, kakor da to nosi rdeče srajce in nastopa s telovadnimi produkcijami, ki jih gledalec smatra premnogokrat in po krivem za namen Sokolstva. Radi tega se ne moremo čuditi, če vidi

mного našega naroda v Sokolstvu samo posebne vrste šport, kar pa je v resnici velika zmota.

V tem pogledu se nikakor nočem postaviti na športu sovražno stališče, ker dobro vem, da ima tudi šport svoje dobre strani tako glede fizičnega razvedrila, ki ga nudi posameznikom, kakor glede narodne propagande, ki najde mnogokrat v današnjih časih, ko stojijo športne prireditve in tekme v veliki časti pred moderno publiko ravno v športnih društvih zelo ugodno pct preko mej naše domovine. Toda kljub temu mi bodi dovoljeno, da pribijem bistveno razliko med Sokolstvom in športi, ki se bavijo s telesno vadbo, s posebnim povdarkom, da naj bi bil vsak športnik aktiven Sokol, aktivni Sokoli pa so lahko športniki, kolikor jim to dovoljujejo za to potrebna denarna sredstva ter čas in kolikor so v to poklicani radi svojih individualnih višjih sposobnostih v posameznih panogah telesne vadbe, ki jih športi gojijo enostransko, pa vendar v najvišjih merah.

Izhajam namreč s stališča, da je prva dolžnost vsakega člana naroda, da doprinese največ, kar mu je mogoče, k *občni narodni vzgoji*, šele potem pride njegovo osebno razvedrilo. O resnični vzgoji, ki je občna narodna last, ki poplemenjuje ter pomnožuje *fizične in moralne sile naroda*, pa moremo govoriti samo v primeru Sokolstva, nikakor pa glede športov; ravno tako, kakor je nemogoče, da bi športstvo zavzelo kedaj tako široke dimenzije, da bi se v resnici večina naroda v športnih društvih vzgajala, recimo, samo fizično, pa vendar tako izdatno, da bi imel od tega narod kake koristi. Šport namreč predvsem ni vsakemu pristopen, dalje pa tudi ni upati, da bi gojili več panog, torej bolj vsestransko telesno vadbo, oni športniki, ki se športu posvečujejo navadno samo radi tega, ker najdejo zadoščenje v večjih uspehih v panogah, za katere imajo posebne telesne zmožnosti. Razen tega pa šport že radi tega, ker pravzaprav zadošča samo individualnim ambicijam silnega stremjenja za rekordom, in radi tega, ker služi samo razvedrilu posameznika brez višjih etičnih in estetičnih ciljev, ne more postati sam kot tak občno *vzgojno sredstvo* naroda.

V tem pogledu stoji šport napram Sokolstvu kakor prijetna zabava napram trdi šoli samozatajevana. Šport je veselo dirjanje za osebnim uspehom, pri katerem človek kakor v stanju pijanosti ne čuti fizičnih naporov (sličen fiziološki pojav, ka-

kor pri strastnih plesalcih); šele reakcijo, ki je največkrat zdravju škodljiva, čuti; Sokolstvo pa je v celem svojem obsegu trajno odrekanje, samozatajevanje, discipliniranje samega sebe, z lastno voljo in energijo premagovano fizično napenjanje.

Sokolstvo ima v tem pogledu jasno označen cilj in sredstvo ter dobro preizkušeno vzgojno metodo. Pogoj za vzgojo mu je neprestano, vztrajno in naporno delo, v katerem naj se človek izpopolnuje do najvišje individualno dosegljive popolnosti v telesnem, нравstvenem in duševnem pogledu; podlaga za vse drugo je fizično zdravje, v etičnem ožiru pa medsebojna strpljivost (bratstvo, demokratizem), samozatajevanje in neprestano podrejevanje osebnih koristi celokupnim interesom naroda; najintenzivnejše sodelovanje vseh narodnih sil v korist splošnosti, od katere ima — samoobsebi umevno — svoj del koristi tudi posameznik. Vzgoja zmisla za lepoto pa naj človeka dvigne nad povprečnost. Zdrava fizična podlaga in privzgojena silna energija naj končno dasta človeku potrebne predpogoje za intelektualno izobrazbo in napredek. V tej smeri Sokolska vzgoja ustvarja odpornejši, silnejši in dozorelejši narod, „ki se mu ne bo bati primere z vsem inozemstvom“, kakor pravi ustanovitelj Sokolstva, dr. Miroslav Tyrš.

Način, oziroma vpliv sokolske vzgoje v kratkih obrisih povedan je nekako takle:

Mlad človek pride v sokolsko telovadnico ter stopi v čisto drug svet. Nove ljude vidi, ki tekmujejo med seboj v prijateljski vzajemnosti; delajo naporne vaje v najboljšem razpoloženju, *prostovoljno*, pa vendar pod trdo disciplino, ki zahteva od vseh mnogo, pa vendar od vsakega enako. Red je strog, ugovorov ni, kakor tudi ni izjem; vse enako; ukazuje načelnik, vrste vodijo prednjaki; — pa tudi načelnik in prednjaki se trudijo, razlagajo, ponovno kažejo, njihovo delo je celo napornejše. Vse to pa izvršujejo vsi dan za dnem, leto za letom iz gole ljubezni do koristne stvari, brez nagrade in plačila.

Načelnik, prednjaki in vsi drugi ga spremejo v svoj krog prijazno, kakor bi bili že stari znanci, medsebojno občevanje je povsod bratsko, pa vendar spoštljivo. In tu najde vse stanove, ljudi različne izobrazbe, iz različnih socialnih slojev, premožne in nepremožne, ljudi različnih svetovnih naziranj, pripadnike raznih strank, ver i t. d. Sokolstvo se na vse to ne ozira, ono

zahteva od svojega člana samo pošteno ime in slovansko narodnost. Ta pisana družba je v enaki obleki, pa tudi v srcu se čuti enako. enako stremljenje nosi v svojem srcu in isti namen jo vodi na telovadišče: okrepitev in poplemenitev samega sebe ter tako, ko bo deležen sokolske vzgoje ves narod, okrepitev in poplemenitev vsega naroda.

Ko je telovadec stopil v krog bratov, ga premotri prednjak in uvrsti v primerno vrsto, da tam izvaja *sebi primerne* vaje. Tu že začenja plemenita tekma, ko občuduješ boljše in spretnjše ter hočeš doseči vsaj toliko, kolikor so dosegli oni. Za napredek se potruдиš sam, k napredku pa ti pomagajo tudi vsi ostali: bodrijo te in veselijo se tvojega napredka kajti zavist ni lastnost, ki bi jo trpeli Sokoli; čim več je posameznikov dobrih, tem boljše je društvo, čim boljša so društva, tem boljše je Sokolstvo — osebnе ambicije, slavohepnost in ozkosrčnost se morajo umikati samozatajevanju, ki ti ga neizprosno diktira v teh lastnostih že vzgojena družba brez besed, temveč z živim zgledom.

Tako te vzgaja družba k dobremu, vaje te jeklenijo in tudi vaje ti direktno dajejo lasnosti vztrajnosti, poguma, energije. Razen tega pa ti družba daje v bratskih razgovorih in pomenkih širše obzorje ter boдрilo k višji izobrazbi.

Vsestranska, vztrajna telesna vadba, gojena v sokolski disciplini in bratski medsebojni vzajemnosti, je vzgoja telesa in nravnih sil; pridejo pa še zleti, veliki in veličastni, zleti, ki so stavbe mnogoletnega dela tisočev posameznih delavcev, prireditve, ki nosijo *sijaj sile in nesebične požrtvovalnosti, triumfalno obeležje težkega, napornega in vztrajnega dela*, ki ga ne plačujejo zlati, temveč samo zadoščenje uspeha v najbolj nesebični ljubezni do svojega naroda in domovine. Kak silen vpliv ima na sodelujočega Sokola tak zlet v nraavstveno-zgojнем pogledu, o tem govoriti je nepotrebno — kdor je to poskusil, tega navdaja samo želja, da bi poskusili to vsi Jugoslovani, vsi Slovani.

Nikdar pa tega ne more doseči športstvo. V ta namen je treba *duše, ki jo ima Sokolstvo v svoji ideji*, to je one duše, ki je njima razen Sokolstva nobena podobna organizacija niti v tu-, niti v inozemstvu.

Brez ozira na to pa je enostranska vadba, kakršna je pri športih običajna, škodljiva zdravju, nihče tudi ne more utajiti,

da je v vseh športnih društvih razvita rivaliteta bolj, kakor povsod drugod, istotako, da neodljiva težnja za rekordom ne more pospeševati medsebojne strpljivosti, kakor je jasno, da vadba, katere namen je samo tekma, goji osebno zavist, mržnjo in sovraštvo. Za vzgojo ostetičnega zmisla šport nima sredstva, niti metode, enostranska sila pa pospešuje še posirovelost.

Radi tega ponavljam: *Vsak športnik naj bo tudi aktiven Spkol.*

Potem ne bomo več razločevali dveh tipov telovadcev v našem narodu, ki sta naslednja:

Tip športnika: Samozavest, pomešana z velikim delom brezobzirnosti; odločnost, v kateri je nekaj cinično zakrknjenega, odbijajočega; samoljubnost in kapričnost, ki izhajata iz zavedanja rekordnih sposobnosti in sirove sile; nedostopnost in vse prej, kakor demokratsko socialno naziranje; egoizem.

Tip Sokola: Cvetoče zdravje in fizična sila, združena z vso pravno milobo, izhajajočo iz samozatajevanja, obvladovanja strasti in iz zavedanja splošnih svojih sil, ne samo fizičnih — ko človek sicer nadkriljuje druge, toda — v gotovem smislu — tudi sebe, in se mu to nadkriljevanje zdi življenska naloga, ne pa rekord, ki naj samo imponira drugim; samostojnost, ki jo smatraš samo za dobro lastnost splošnosti služkega individua, zavedajoč se, da je vsaka samolastnost, ki bi motila harmonijo združenih sil v službi naroda, za občen napredek škodljiva; zmisel za vse lepo v oblikah, pa tudi v npravnosti.

Samo temu poslednjemu tipu naj odgovarjajo vsi telovadci našega naroda — boljša nam potem bodočnost.

Dani ideje i rada Jugoslovenskog Sokolstva.

Motto: „Verujemo da samo složne i zagrljene idejne i tehnične snage naše mogu da budu sigurnom bazom daljeg razvoja, napretka i cvetanja Sokolstva“.

Dr. Laza Popović (Sokolski Glasnik)

Uvod.

Prošli su dani velikih sokolskih i narodnih praznika. I tek sada kad smo prosti i slobodni u dušama našim utecaja one sjajne sredine u Ljubljani, koja nas je dočekala, grlila i cenila,

i tek sada kad smo slobodni onih vanjskih efekata tih dana, pozdrava u novinama, govora, manifestacija, povorki, bratskoga grljenja u momentu takih događaja, kad utjecajem take sredine čovek za ocenjivanje gubi osećaje hladnoće i razuma, a više govori srce i momentani osećaj, možemo a i moramo, da te naše velike dane trezno i bez idealisanja procenimo i da uočimo njihovu realnu vrednost u životu i radu Naroda našega i Sokolstva našega. Budućnost života našega Sokolstva ne zavisi od vanjskih efekata. Unutrašnja vrednost obnove duše i tela našega, prouzročena ovim danima, jeste realna vrednost ovoga sleta. Unutrašnja vrednost pojedinca, treba da predje na unutrašnju vrednost društva i naroda, a s tom vrednošću naša jakost i mesto u Slavenstvu i Čovečanstvu, a s time se opet uveličava važnost ideje naše i daje nam se opšta slavenska i čovečanska vrednost. Kad s takim pogledom, gledamo na slet, tad oni efekti spoljašnosti potpuno padaju i mi rezonovanjem tih događaja dolazimo do jezgre uspeha na sletu, za koji su po mome dubokom uverenju donele pobedu: „*Ideje Jugoslovenskoga Sokolstva, stvorene u dane zore narodnoga oslobođenja i ujedinjenja u Novom-Sadu, Vidov-dana godine 1919.*“ Ideja je kulminirala nad tehnikom i organizacijom. I samo na osnovi te ideje ona je skupila te dane ceo naš narod bez razlike vere, plemena i staleža, bez razlike, bio građanin ove države seljak, vojnik, radnik ili malogradjanin! I ona kao takova nije odnela samo pobedu u nas i među nama, već je ona kao takova shvaćena odnela pobedu divljenja i razumevanja u Slavenstvu i Čovečanstvu. Bila je to ideja koja je nikla iz nas, iz naših potreba i prilika, istorije i kulture, zadojena velikim plaštem ideje Čovečanstva i Slavenstva. Da se malo povratimo u prošlost i da uočimo i ovo: nikad u nas ideje nisu bile tačno i odredjeno proračunate. Uzmite samo historiju našega naroda, pa ćete viditi, da kad god smo proračunavali, tad smo bili pobedjeni. Isto tako i ideja Jugoslov. Sokolstva, stvorena u onakom obsegu, kao što je stvorena u Novom-Sadu, bila je rezultat onih velikih dana, kad je duša bila čista od zla i pakosti, kad je duša bila čista osećaja plemena, vere i staleža. Taka duša nije drugačije mogla da stvara od onoga što je stvorila na Vidov-dan 1919. i od toga dana ona je imala borbe, ne samo van nego i unutra Sokolstva. Ali koliko je god ona imala više borbe u toliko se sve više čistila i dobivala svoj odredjeni

pravac i cilj. Manifestacija toga pravca i cilja, našla je vidna znaka na malim našim pokrajinskim sletovima i skupštinama Saveza, koje su bile preteče velike bitke, koja se imala da održi u mesecu avgustu 1922. u Ljubljani, bitka, koja je imala da pokaže, dali je ideja Jugoslovenskoga Sokolstva, zamišljena u ideji zajedničkoga rada vojske, sela i škole, "zaista jedna ideja, koja se može provesti u realnost. Dalje, dali je tačno tvrdjenje onih sokolskih radnika, koji tvrde, da je samo kroz vojsku, školu i selo moguće ostvariti ideje oca Sokolstva Dr. Miroslava Tirša, „da ceo narod mora da oseća, živi i radi po idejama Sokolstva, te da tek tada njegova ideja postane realnost“. Dalje, dali je tačno tvrdjenje onih sokolskih radnika, koji tvrde, da ideja našega Sokolstva mora da bude rezultat potreba i prilika naroda našega i da ona samo kao takova, slobodna od svake imitacije može da ima uspeha u ideji naroda. A što je glavno, dali ona sama kao takova i oslobođena od imitacije može da da nešto svoga vlastitoga u ideji Slavenstva i Čovečanstva. Dali ona sama kao takova može biti cenjena od braće i prijatelja van Jugoslovenskoga Sokolstva. *Po mom dubokom uverenju, ona je kao takova bila i zaista cenjena od braće i prijatelja van Jugoslovenskoga Sokolstva samo za to jer je ideju za slet, koji se odražavao u divno sagradjenom sletištu i u zajedničkom nastupu vojske, sela i Sokolstva, odnela pobedu i dobila čisto narodno obeležje, u koje narod naš gleda s ponosom i što je glavno, on svaki rad u Sokolstvu i razumije.* Taki rad razumeli su predstavnici države i naroda, taki rad razumeo je i naš Kralj — Soko.

Eto, to su uspesi sleta Jugoslovenskoga Sokolstva. Ne smijemo da zaboravimo ovom prilikom i one naše borce, Sokole, koji u borbi međunarodnoj zauzeše drugo mesto. Oni treba da budu zlatnim slovima upisani u istoriju Jugoslovenskoga Sokolstva, jer nas oni dugim i marnim vežbanjem dovedoše svojom pobedom u međunarodno kolo, njima ide sokolska hvala i bratska ljubav, kao i svoj ostaloj braći i sestrama, koji u tihom sokolskom radu mesece i mesece „bez koristi i slave“ radiše na velikom delu pobeđe -- ideje Jugoslov. Sokolstva — stvorene u prve dane narodne slobode. Tehnika i organizacija služila je ideji a ideja se združila s tehnikom i organizacijom i zato brat Dr. Laza Popović imao je pravo, kad je kazao: verujemo, da samo složne i zagrljene idejne i tehničke snage naše mogu da

budu sigurnom bazom daljeg razvoja, napredka i cvetanja Sokolstva".

Ovo njegovo tvrdjenje neka nam bude trajni pratilac našega rada, ovo njegovo budjenje treba da bude i predmet razgovora na našoj skupštini Saveza, jer od rešenja toga pitanja, zavisi ne samo *pobeda ideje, nego i pobeda tehnike i organizacije našega Sokolstva na II. svesokolskom sletu Jugoslovenskoga Sokolstva na onom mjestu, gde je istorija našega naroda počela, a gde treba da i pobedi*. Daljni članci neka budu dokazi ovoga tvrdjenja.

Dan naraštaja.

Velikim danima sleta, predhodili su predsletski dani, dani školske omladine i narodne vojske. Dan sokolskoga i školskoga naraštaja trebao je da pokaže idejnu vezu škole i Sokolstva, kao i primenu sokolskoga sustava na telesno obrazovanje školske mladeži. Ovome danu, pridružio se i čehoslovački naraštaj, koji je svojim dolaskom uvećao i manifestirao zajednicu rada českoslovačkoga i jugoslovenskoga naraštaja. Njihovo prisustvo bio je dokaz bratske ljubavi i slavenske uzajamnosti. Skupljenih iz 26 župa udruženih u Č. O. S. oni su bili zastupljeni u broju 452 (311 muškoga naraštaja i 141 ženskoga naraštaja) koje su vodili 23 brata i 10 žena. Budući sinovi i kćeri českoslovačkoga naroda skoro iz svih krajeva bratske republike, došli su da se s našom decom upoznaju i da stvore zajedničkim radom zajednicu misli i rada u Sokolstvu, a kroz Sokolstvo u Narodu. Narod i Sokolstvo naše primilo je našu braću i sestrice s onom ljubavlju i bratstvom, koje odiše u dušama našega naroda prema braći i sestrama sa sjevera Slavenstva. Već u Jesenici dočekala je masa našega naroda na čelu sa zamjenikom staroste J. S. S. bratom Ganglom českoslovački naraštaj, tumačeći kroz brata Gangla osećaje celoga i oslobođenoga naroda Jugoslavije, koje osećamo prema onome narodu, koji je dao Husa, Komenskoga, Havlička, Tirša i Fignera. „Budite nam pozdravljeni! Dobro došli!“ bile su zadnje reči brata Gangla, koji je u tima rečenicama kazao osećaje celoga naroda. Vođa ekspedicije brat Stepanek zam. staroste Č. O. S. odgovorio je u ime českoslovačkog naraštaja srdačno i sokolski. I tako je naraštaj dočekivan sve do bijele i sokolske Ljubljane, dok ih je ponovno dočekao narod i Sokolstvo na čelu

sa bratom Ravniharom starostom J. S. S., koji među ostalim reče i ovo: „Sokolska misao potvrđuje pred očima celoga sveta kroz našu i Vašu mladost, da obe narode združuje jedna velika i krasna misao a to je misao — misao Sokolstva“. I ponovno je na ovaj pozdrav odgovorio br. Stepanek rekavši: „Hteli smo da naš narod pozna ljepote jugoslovenske zemlje, da i tim pobratimo češko-slovačku i jugoslovensku mladež. Tomu bratimljenju posvećeni su dani sokolskoga naraštaja u Ljubljani“. I za bratom Stepankom redali su se govornici: generalni konzul češkoslovačke republike Dr. Otokar Beneš. u ime česke općine u Ljubljani br. Ružička, Šteta što ove govore nisu izrekli sami članovi naraštaja, jer bi rječi djeteta djetetu bile jače i dugotrajnije, bliže djetinjoj duši i srcu, a što je glavno pokazala bi se dječja samosvijest. Govori starije braće, koliko god su duboki i lijepi, dalji su od dečje duše, a premalo ostavljaju u duši djeteta dečje svesti i samosvesti. U to doba već je naraštaj Jugoslavije malo po malo stizao, skoro iz svih krajeva otadžbine naše. Mora se požaliti, da obližnje župe, a naročito zagrebačka sokolska župa (osim posavskoga okružja) nije učestvovala naraštajem i ako je na II. sletu zagrebačke sokolske župe, pokazala veoma plodan i mnogobrojan rad naraštaja u svojoj župi.

U večer na sam dolazak češkoslovačkoga naraštaja održana je na ogromnome prostoru letnjega vežbališta ljubljanskoga Sokola dečija sokojska akademija.

Na početku akademije istupio je brat starosta Saveza Dr. Ravnihar i predao bratu Očenašku predjedniku naraštajskoga odseka Č. O. S. dar češkoslovačkome naraštaju, brončanu plaketu jugoslavenskoga umetnika Dolinarja, koja predstavlja kralja Matijaša, kako diže zarobljenoga brata suncu slobode. Brat Očenašek srdačno je zahvalio za dar. Posle toga nastupila je naraštajaska akademija, koju je otvorio ljubljanski naraštaj sa prostim vežbama, koje je izvodjao veoma tačno. Takodjer skupine na 3 ruče, bile su jedinstveno izvajane. Naraštajke iz Plzena, izvajale su vježbu s buzdovanima sa lakoćom i uvježbanošću, završivši tu vježbu sa vrlo lepom skupinom. Naraštaj Ljubljane izvajao je Murnikovu: „Pod Triglavom“ koja je pobudila veliku pažnju jer su vežbe bile odlično sastavljene i uvježbane. Vanredno je lep bio istup naraštaja iz Kladna, koji su izvajali lepo i elastično sa junačkim osećajem vežbe šakanja, a isto tako i Praški

Soko dostojno je zastupao svoje društvo sa prostim vježbama. Te večeri djeci je bila razdeljena brošura brata Karla Vaničeka: „Bratom ob Dunavu“. Visoko cenim apostolski rad u Sokolstvu brata Vaničeka, ali držim, da bi bilo mnogo bolje, da je brat napisao pozdrav Sokolstvu u opšte, a deci našoj da je napisao koji sokolski radnik iz redova naših, iz istoga razloga, da sami počnemo u tom pravcu da radimo, ne oslanjajući stalno na druge, koji su nam inače mili i dragi.

Natecanje naraštaja.

Za natecanje jugoslavenskog naraštaja prijavljeno je 72 odeljenja. Ženski naraštaj natecao se u prostim vežbama, skok u daljinu 2.60 m. i begu na 75 m. (12 sekundi). Muški naraštaj natecao se u dva odeljenja: viši i niži, u prostima, skoku preko koze 1:55 u višem a 1:35 u nižem, u begu na 100 yarda (14 viši a 15 niži sekunda) skoku vis 1:30—1:40 viši a 1:10—1:20 niži. Pojedinačni odjeli pokazali su dosta uvježbanosti, brzine i elastičnosti, dok celoviti uspeh pokazuje, da u Savezu ili Tehničkom Odboru našega Saveza fali pročelnik naraštajskoga odsjeka, koji bi za ceo Jugoslovenski naraštaj uveo onaj deo telesne vežbe, koji je preko potreban dečijem zdravlju i telesnom razvitku. Vidilo se, da u celini nema metode i sustava, i da je manje više prepušteno slučaju i spremnosti vodjenje naraštaja. U opšte se osećalo kod svega rada više uticaj individualnoga rada nego kolektivnoga, koji bi pokazao neki sistem u radu našega naraštaja ne same Ljubljane, Zagreba ili Beograda, nego svrhu i metod primenjen na ceo jugoslovenski naraštaj. Može biti, da je tome svemu krivo vreme i borba našega Sokolstva o ideju, ali neka nam to bude pouka za daljni rad. Ko otvoreno kaže i prigovara, više koristi, nego da hvali greške, jer samo na samokritici postoji najbolji uspeh izvesnoga rada.

Povorka.

Iza dovršenoga natecanja i pokusa, bila je povorka našega i češkoslovačkoga naraštaja. Bio je to divan prizor mladosti, lepote i veselja. Naročito lepu sliku daje muški naraštaj Č. O. S. koji u svome svečanom odelu slovačke narodne nošnje, a kraj toga lepa, stasita i razvijena tela, davao je sliku zdravlja i snage toga naroda, a ujedno je i nama pokazao, kako bi i mi za naš naraštaj mogli uzeti odela iz naših narodnih nošnja, koji svojom

lepotom mogu da se metnu u prve redove. Povorka je celim putem bila najsrdačnije pozdravljana, dok se ta cela sokolska mladost, čista i lepa, svetla i bela, kao sunce i dan koji su ih obasjali, skupila pred kućom grada Ljubljane. Tu ih je pozdravio Dr. Zarnik, naglasivši radost Ljubljane, da ih može pozdraviti. U ime češkoslovačkoga i jugoslovenskoga naraštaja progovorio je starosta J. S. S. a koji je rekao vanredno velike reči: „Sokolstvu za koga se tvrdi da je oslobođenjem ispunilo svoj zadatak nastaje nova zadaća rada na narodnoj njivi. Nacionalizam Sokolstva u kome je nova snaga za rad ima da obrazuje novo pokoljenje i slobodno od predratnoga osećaja i poratnih grehova. Vratimo se natrag idealu i idealizmu!“ Velike reči a još veći smisao. Bilo bi poželjno da ova ideja brata staroste predje u duše celoga našega Sokolstva, pa da nas vidi Bog. Šteta što u času kad su izrečene ove reči našega brata staroste, nije istupio koji član mlade i slobodne Jugoslavije i kazao reči nove, mlade, u slobodi obrazovane Jugoslavije. Povorka i okup pred kućom grada Ljubljane idejno i slavenski imalo je velika uspeha.

Javno vežbanje naraštaja.

Posle ručka u 4:30 minuta otpočela je javna vežba naraštaja, kojoj je prisustvovalo preko 10.000 građanstva. Najpre je istupilo 840 muške dece jugoslov. naraštaja, koji je vežbao proste vežbe sa palicama, a odmah posle njih 695 ženske dece jugoslov. naraštaja. Obe vežbe vežbane su dosta dobro i sa dobrim pokrivanjem. Samo mali broj jedne i druge dece davao je dosta neugodan utisak na onako ogromnom sletištu. Držim, da bi bilo mnogo bolje, da su deca nastupila sa igrama, te da je čitavo sletišće ozvanjalo dečjim glasovima i radošću, jer je redjanje četirju prostih vježbi dosta umiorno delovalo na građanstvo, a osim toga deci u telovežbi treba dati igru. To je njihovo, to je ono što im donša telesna zdravlja, brzine, veselosti, okretnosti, pažnje i ostalih duševnih osobina.

Po odlasku našega naraštaja nastupile su 138 češkoslovačke naraštajke, koje u svome novome odelu, davale su veoma lep i simpatičan izgled. Razmak u dubinu i širinu bio je veoma dobro izveden. Vežbale su proste vežbe za slet u Kladnu, koje se odlikuju jednostavnošću, ali čine tom jednostavnošću veoma

lepu sliku što se ima da pripiše i njihovom odelu. Ove male naše severke, bile su kod dolaska i odlaska burno pozdravljene I odmah iza njih stupa na sletišće 298 stasitih mladih Čehoslovaka. Nastupili su u dve kolone po desetoredovima, a zatim se razvijali u četiri kolone po petoredovima. Brzo i tačno napravili su razmak, i ruke dole. Bura odobravanja nije prestala. Proste vežbe, koje se odlikuju sa okretima, uklonima i t. d. izvajali su odlično, kao i sam sastav. I evo dolazi naš muški naraštaj njih 480 i vežba proste vežbe. Završetkom vežbe njihove, zavlada je sletištem tišina. Svaki je očekivao, da će se dogoditi neki veličanstven momenat. Dolazi starešinstvo J. S. S. i odaslanstvo Č. O. S. na sletišće. Dolazi na sletišće češkoslovački naraštaj sa svojim zastavama, izabrana četa muškoga i ženskoga naraštaja češkoslovačkoga i jugoslovenskoga naraštaja. Čitavim sletištem zavlada je ogromna tišina. Dolazi izaslanstvo naraštaja Č. O. S. noseći barjak, koga poklanja naraštaj Č. O. S. naraštaju J. S. S.

Brat Stepanek stupa pred naraštaj i reče: „Jugoslovenski naraštaju! Češko slovački naraštaj donša Vam na uspomenu prvoga svoga sastanka ovaj barjak. Jeste to zastava česke ruke, koju Vam daje Č. O. S. s opomenom, da Soko ima da bude Soko, da ima gleda uvek ravno i veselo po svetu kao i ova zastava. Naš češkoslovački Soko hoće da bude novi čovek koji voli svoju domovinu i za nju je spreman dati život svoj. Budite i Vi takovi. Na zdar!“ Bura oduševljenja zavlada je tada sletištem. I tek kad se stišala, stupi naraštajac Lata iz Dolnje Suče i predavši zastavu jugoslov. naraštajcu Bog. Tiberniku iz Ljubljane, članu pobedniku odjeljenja, reče:

„Predajem u Tvoje ruke za jugoslovenski naraštaj ovu zastavu, kao dar češkoslovačkoga naraštaja. Neka je ona večan spomen na prvi naš sastanak i neka Vam je dokaz, da tamo na severu bije za Vas bratsko i sestrinsko vrelo srce. Ova zastava neka bude svedokom svečanoga obećanja, koje je obećanje položeno sa tim darom češkoslovačkoga naraštaja. Budite nam verni i u dobru i zlu, nećemo pustiti nikada Vas!“ U tom času, a posle tih reči, ne reči starijih mladjima, već mladjega mladjem, koji govori od srca — srcu, od duše — duši, bez pozadine i proračunanoga mišljenja, nastao je čas, koji je učinio snažan utisak verovanja u snagu i lepotu onih koji dolaze iza nas. Pred

tim momentom bili su svi ostali momenti dečjega dana bleđa slika. Ideja je ponovno dostigla vrhunac svoga osećaja. I sad očekivamo odgovor člana našega naraštaja, koji je trebao da kaže, da se u istoriji našoj ne pamti da vernost nismo davali za vernost, da ljubav i bratstvo nismo vratili bratstvom i da... sve što smo radili, ili trpili u životu naroda našega, činili smo najmanje za sebe, a više za druge, i da smo uvek sejali a nikad nismo brali plod sejanja našega. Na mesto toga istupa brat starosta i zahvaljuje se u ime jugoslavenskoga naraštaja.

Nastaje daljnje vežbanje. Istupa 720 jugoslov. naraštajki i vježba proste vježbe. Javno vežbanje završeno je nastupom odeljenja jugoslov. naraštaja na spravama. Bilo bi mnogo bolje, da se je u zadnjoj tački prikazao čitav sustav sokolski primjenjen na telesno obrazovanje školske omladine. U veče bila je akademija naraštaja.

I tako je završen prvi predsletski dan — dan naše dece. I ako on brojem učestvovanja ne odgovara broju dece naroda našega i ako radom u celosti ne pokazasmo ceo sustav sokolskoga rada, ipak prvi predsletski dan, dan jednoga našega pokusa i početka, koji sa svim svojim i dobrim stranama ne leži u radu Saveza, nego u svima nama ostalima, koji pokraj svih uputa, molbi i naredjenja Saveza, ostadosmo gluhi i nijemi, čekajući sve od onih, koji u maloj Ljublani trebahu da izvedu tako veliko delo. Jugoslovenstvo kao pojam rada svih nas od Soče do Vardara, od Triglava do Jadrana, zavisi od zajednice rada sviju nas i tek tada, kada ćemo osećati i raditi za tu zajednicu, tad ćemo imati pravo da kažemo, da je ideja Sokolstva sposobna da realno provede misli svoje, misli jednakosti, bratstva i ljubavi, bez razlike vere, plemena i staleža, a dotle braćo i sestre hvala onima koji započеше tako delo, verujući da posle dolazimo mi, ispitujući sebe što učinismo mi da to delo zaista bude zajednica rada sviju nas. U tome znaku vršimo kritiku sami sebe — da postanemo bolji, razumljiviji i snošljiviji.

Dušan M. Bogunović.

Шаљите претплату за „Сок. Гласник“

SOKOLSTVO

JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ

Vsa bratska društva, katera še niso poravnala porez za tekoče leto (Din. 1.— od vsakega člana) ter prispevala v varovalni fond (Din. —.50 za vsakega člana) pozivljamo, da tem svojim dolžnostim nemudoma zadoste ter nam odpadajoče zneske nakažejo še pred savezno glavno skupščino.

*

Sva bratska društva koja još do danas nisu izravnavala savezni porez za tekuću godinu (Din. 1.— po svakom članu), zatim odnadajući iznos za osiguranje (Din. —.50 po svakom članu) pozivljemo, da odmah svojoj dužnosti udovolje te gornje iznose svakaako još prije savezne skupštine Savezu doznače.

*

Bratska sokolska društva opozarjamo, da ima Jugoslovenski Sokolski Savez v zalogi krasen film za kinematografe o I. jugoslovenskem vsesokolskem zletu v Ljubljani. Film vsebuje mednarodne tekme, vse tekme, vse telovadne nastope, prihod Nj. Vel. kralja Aleksandra in sokolski sprevod. Film meri 1460 m. Bratska društva, ki si želijo izposoditi film proti zmerni nagradi, naj to takoj javijo Savezni pisarni.

*

SOKOLSKA ŽUPA RIJEKA

Naš rad u prvom polugodištu 1922. U primjeru sa našim prošlogodišnjim stanjem na svršetku prvog polugodišta, možemo da zabilježimo ove godine znatan napredak. Ali u naravi naše ideje leži nešto, što se nazivlje: vječito nezadovoljstvo. Po tome nas ovaj napredak apsolutno nezadovoljava, jer da ga usporedimo sa napredkom naših sokolskih (župskih) susjeda, uvidjet ćemo, da smo za njima znatno zaostali. Ovaj napredak nadalje ne odgovara naprezanju malobrojnih naših prednjaka i onoj šaćici dobrih upravnih organa, što ih na sreću imademo, a pogotovo ne stanju, kakovo bi trebalo da bude na granici prema našem najopasnijem protivniku. Maleno i skoro neopaženo plovilo je naše sokolovanje po valovima svestne ljudske volje, daleko još nesposobno da odlučno i osjetljivo utječe na javno raspoloženje, a kamo li da ga približi i asimiluje. Struje naših težnja, koje plove iz naših sokolana medju najšire slojeve, ubrzo izgube svoju pokretnu snagu, te iščezavaju bez traga. Vidi se, da je tome kriva činjenica, što u nosiocima ovih težnja još nema izgrađenog čvrstog i nepokolebivog sokolskog značaja, pošto se daje njihova sokolska svijest prerado pregovoriti po raznim ljudskim napastima. Tako nas često sitni razlozi dovedu do napuštanja stvorenih odluka, i svijet koji je već bio zagrijan za neku stvar, neraspoloženjem prati svaki novi pokret.

Između najjačih zapreka, koje stoje na putu razvitku naše organizacije, jeste bez dvojbe lični egoizam pojedinca, inteligence kao i prostog naroda. Sto obzira do ličnih interesa nabrojiti će ti netko, samo da mu ne treba da saradjuje za zajedničko dobro. Ova činjenica, da ljudi ne mare za zajedničku dobrobit, karakteristična je pojava naših krajeva: ako i imamo vježbača, pri tome dobrih i valjanih, redovito ne možemo između njih predobiti broj za prednjačke dužnosti. Dolazimo na ono staro, o čemu je već bilo govora, da se naime dađe naš čovjek rado voditi, ali volje i interesa ne nalazi u sebi, da bi sam vodio druge te im prednjačio. Pasivnost njegova je tako velika, da ustraje na svom mjestu samo pod utjecajem neprestanog poticaja njegovog prednjaka. Rezultat: razmjerno broju vodiča kreće se i broj radnika. Importirajmo iz vana pol stotine valjanih prednjaka, i naši će se redovi vrlo brzo umnožiti. Gorka je doduše ova činjenica za naše ljude, ali je istinita. Najaktualniji problem za naše primorske sokolske prilike jeste dakle pitanje prednjaka. Sva naša društva čeznu za njima te računaju sa njim doseljivanjem iz vana.

Između važnijih pokreta, koji su bili učinjeni u ovom prvom polugodištu, jeste bez dvojbe najvažniji prednjački tečaj na Sušaku, u kojem je bilo 15 braće od 8 župskih društava. Ovi učesnici, većinom početnici, nijesu doduše izašli kao svršeni prednjaci, što nije za vrijeme od 14 dana ni za očekivati, ali su se ipak prilično uvježbali u praktičnim osnovama vodstva, te naročito njih dvojica vrlo marljivo rade u svojim društvima. Takovih tečajeva morati će se još prirediti, premda iziskuju mnogo truda i žrtava. Uza sve ono, što je rečeno gore o općenitoj pasivnosti naših ljudi do vodećih funkcija u društvenom životu, naći će se uvijek koja iznimka, ili će se bar naći ljude za lakše vodeće uloge. Nadalje valja spomenuti župske prednjačke sastanke: priredili smo ih 5, a bili su slabo posjećivani radi dalekog puta, što ga imaju većina društava do župskog sjela, odnosno do bilo kojeg mjesta. Ipak se ovim sastancima dosta postiglo u pogledu pravilnog shvaćanja propisanih vježbi. Šteta, što nije izdao savezni T. O. ranije vježbe za natjecanja, koje bi se moglo na tim sastancima proučiti. Kako su kasno stigle, bila je priprava po društvima u njima slaba i prekratka, te su po tome bili i rezultati na župskom sletu loši.

Lošim saobraćajnim vezama i o ogromnom terenu, što ga mora da svlada naša župa, doskočili smo u tehničkom pogledu razdiobom župe na 3 okružja, I. (sušačko), II. (bakarsko) i III. (ogulinsko). Ova su okružja počela odmah sa radom, da naime na svom području provadjaju zadaće naložene im od župskog T. O. Drugo je okružje već tekuće održalo svoj prvi slet, dne 18. juna u Aleksandrovu, koji je služio kao priprava za župski slet, a ispao je u svakom pogledu lijepo i brojčano jako. Od ostalih priredaba spomenuti treba javnu vježbu bakarskog društva, koja je bila posjećena deputacijama društava iz Drage, Cernika, Krasice, Kraljevice i Crikvenice, te je ispala, prema ocjeni župskog tehničkog organa, općenito dobro. Isti je dan držao javnu vježbu naš najistaknutiji Sokol kastavski, koji bistrim okom svojim motri sa visine kastavske događaje u tužnoj Istri. Sudjelovaše društva iz Sušaka i Cernika. Naročitu djelatnost pokazivala su društva na Sušaku i Aleksandrovu. Prvo je društvo priredilo dva vrlo uspješna nastupa u Martin-

ščici, a jednog kod kuće, pred očima okupiranih oblasti. Manje nastupe priredila su društva u Dragi, te na Vidovdan Cernik-Čavle, Krk, Otočac i Bakar (u Škriljevu). Svi su ovi nastupi bili bolji od prošlogodišnjih, a navlastito u pogledu discipline i ponašanja, koje je ipak još daleko do uzora. U ovoj se godini pojavio, znatno veći broj odoraša, među njima, napokon, i starije braće. Tendencija sviju ovih nastupa bila je priprava za slet u Ljubljani.

Znatno nam je pomogao u ovoj godini separatistički pokret t. zv. hrvatskih sokolova. Naročito u Ogulinu, gde je bilo dosta mrtvila, organ zovala se jaka jugoslavenska sokolska jedinica, koja je razvila najživahniju, nadajmo se, da i trajnu djelatnost. Sa nešto više tragike izvršio se proces u Gospiću, i tamošnji odaslanik na župskoj sjednici javio je najbolje vijesti. Separatistička je kriza obuhvatila konačno još Crikveničko društvo, te se očekuje skorí rezultat. U svim ostalim društvima nije se pojavila plemenska trzavica, te možemo na posljétku ustanoviti, da jeste zadojen pretežni dío našeg župskog teritorija sa čistim jugoslavenskim duhom, koji negira svaki daljni opstanak bilo kakvom srpstvu, hrvatstvu ili slovenstvu.

Sa nešto više veselja i živahnosti od lani kreće se naš život u tekućoj godini na bolje. Važan je priključak naše žuge zagrebačkom Sokolskom Vjesniku, koji će biti našim župskim organom, te će se proširiti među najšíre slojeve. Ovo znači znatan korak naprijed, kojim ćemo moći jače i češće stupati pred našu javnost. Moramo nastojati svim silama, da što prije pročistimo našu lošu atmosferu, te vječiti pesimizam naše braće, koji ubija poeziju u našim redovima, te vidi na sve strane samo zapreke i loše pojave. Mora da nestane crnog i zdvojnog gledanja u budućnost; svaki brat i svaka sestra neka odlučno i veselo stupi na put napredka, to jeste ozbiljnog, dosljednog i marljivog rada, koji će biti predvođen nepopustljivom disciplinom i potrebitim samoprijegorom. To moramo učiniti, ako hoćemo u drugom polugodištu da uspješnije pokročimo napred.

Janko Jazbec.

SOKOLSKA ŽUPA KRANJ.

Jeseniški „Sokol“. Dne 11. junija vršil se je redni letni javni nastop Sokola na Jesenicah. Dopoldan vršile so se skušnje prostih vaj vseh oddelkov. Popoldan pa se je vršila javna telovadba. Slavnostni prostor je napolnilo še pred določeno uro mnogobrojno občinstvo iz Jesenic in okolice, točno ob 3. uri se je razvila povorka Sokolov, sokolič in naraščaja iz telovadnice na veselišni prostor. Na čelu spreveda je igrala godba Dravske divizije. Po sprevodu so takoj nastopili mali dečki in deklice z prostimi vajami in sicer skupno vendar pa z različnimi vajami in sicer deklice z ploščami, a dečki brez orodja. Ta skupni nastop se je popolnoma posrečil, ker ljubke so bile slike skupnega nastopa.

Odšli so malčki, med glasnim ploskanjem pa so že nastopili šolski dečki z palicami, in so tudi prav častno rešili svojo nalogo. Ponosnih korakov, bistih pogledov, pa so za dečki prikorakali na telovadišče gojenci obrtnega naraščaja 20. po številu, izvedli so proste vaje predpisane za Vsesokolski zlet, res naravnost vzorno. Videlo se je da imajo dobro šolo. Za gojenci na-

stopile so gojenke katero so izvedle sicer tehnično zelo težke, a vendar krasne vaje v splošno zadovoljnost. Slabeje pa so se posrečile proste vaje članov i članic, pri obeh skupinah se je videla nesigurnost. Bratje, ni dovolj da se vaje ker tako površno predelajo, osobito pri sedanjih članskih prostih vajah je treba vsak gib dobro naznačiti, ker šele potem ima vaja tisti efekt, kakoršnega si je zamislil avtor.

Krona vsem prostim vajam pa so bili vsekakor Mladi Vojaki, katere so prednašali gojenci obrt. i narašč. pod vodstvom br. načelnika. Samoza-vest, in popolna sigurnost, krasni gibi, izpadi in t. d. vse to je spravilo gledalce v velikansko navdušenje, kakor vihar zadonel je aplauz v priznanje Mladim Vojakom. Na orodju so nastopile članice in gojenke na bradlji. Člani in obrt. narašč. pa na bradlji, kozi in drogu. Vaje na orodju so bile razen par izjem zadovoljive in posameznim telovadcem občinstvo ni štedilo z glasno pohvalo. Bratom priporočam iz nova, vpustite težke vaje pri javnih nastopih katerim niste sigurni, boljše lažje pa lepo, in pa glave pokomu pri prihodu in odhodu. Javno telovadbo ki je trajala nad 2 uri, je zaključila velika skupina vseh oddelkov. Velika skupina je bila jako dobro sestavljena in zamišljena, in dobro izvedena.

Sploh vsa prireditev je pružala, velikega, trdega in neumornega dela vseh aktivnih članov. Zopet je Jeseniški Sokol navzlic hudi konkurenci pokazal da je na pravi poti in da ni eno zadnjih v Jugoslaviji

Častno v vsakem oziru minul je naš Jeseniški Sokolski Dan in je pokazal javnosti našo silo, in vsem nasprotnikom našo odločnost, okrepili smo malodušne, vzdramili smo zaspance, in v tem duhu bratje in sestre naprej, naprej, brez odmora do popolnosti, do cilja.

J. R.

ŠIBENSKA SOKOLSKA ŽUPA.

Sokolsko društvo Murter, održalo je svoju izvanrednu glavnu skupštinu dne 9. srpnja 1922. Skupštinu je otvorio brat podstarosta Josip Juraga, koji je pozdravio braću sa kratkim govorom. Izveštaj tajnika i blagajnika bi jednoglasno primljen. Zatim se prešlo na izbor nove uprave koja bi jednoglasno primljena. Starosta Papeša Stjepan, podstarosta Mudronja Bare, tajnik Skračić Nikola, blagajnik Pleslić Andrija, odbornici: Juraga Roko, Ante Turčinov, vođa Ježina Ferdo. Poslije izbora brat Ferdo Ježina govori o „Zadaći Sokolstva“ gdje govori o radu koji nas čeka u slobodnoj domovini, a na posletku najžešće se obara na protivnika naše sokolske ideje na „Perjaše“ iz Wilsonova trga.

SOKOLSKA ŽUPA CELJE

Sokolsko društvo v Trbovljah je priredilo dne 30. julija 1922. svojo javno telovadbo na društvenom telovadišču. Dasi se je Trboveljčanom nudila zabava kar na treh veselicah, vendar je Sokol lako ponosen tako na svoj moralni kakor tudi gmoten uspeh. Ob 3 h popoldan so zvoki rudarske godbe naznanjali prihod sokolskih vrst, spremljanih od mnogobrojnih vrst prijateljev Sokolstva.

Brat Sušnik je v vznešenih besedah pozdravil domače in tuje sokolske delavce na kar so se po kratkem presledku strumno razvile vrste članov —

okrog 46 po številu, od teh nad polovico domačinov — k prostim vajam. Občinstvo, ki je docela napolnilo obširen prostor okrog telovadišča, se je v naraščajočem navdušenju čudilo, videč, kako so se precizni gibi krasnih Mur-nikovih vaj ujemali z akordi godbe. Živahni izrazi zadovoljstva so spremljali posamezne vaje, zlasti pa občinstvo ni štedilo z pohvalo pri izvajanju petega sestava, pri katerem se je še posebno izražala zrelost naših telovadcev. Za člani se je ženska deca v najlepšem redu razvila k nastopu. Kakor je žela preje sila in moč telovadcev priznanje, tako je bilo sedaj občinstvo očarano od nežnosti, ki je odsevala iz ljubkih skoro brezhibno izvajanih vaj. Uspeh smotrenega in trudapolnega dela v sokotski telovadnici so pokazali tudi nastopi moške dece, ženskega in moškega naraščaja. Zlasti zadnji zasluži naše popolno priznanje. S svojim samozavestnim nastopom nas je prepričal, da se zaveda resnosti naloge, ki ga čaka v bodočnosti, ko bo tvoril jedro telovadnih vrst. Tudi proste vaje članic so v splošnem ugajale, pogrešali pa smo skladnosti gibov z godbo. Celoten utis prostih vaj vseh vrst je bil zadovoljiv.

Opazili smo, da polaga Trboveljski Sokol veliko važnost zlasti na vzgojo naraščaja. Nastopilo je domače moške dece 35, ženske dece 34, moškega naraščaja 29, ženskega 18.

Prostim vežbam je sledila orodna telovadba. Domače društvo je nastopilo s člani na drogu in bradlji, s moškim naraščajem na drogu, s ženskim naraščajem pri skoku. V sklepni točki je nastopila ljubljanska vzorna vrsta na drogu, bradlji in skoku ob palici. Občinstvo skoro ni moglo verjeti v čudovite uspehe vztrajnega sokolskega dela. Za svoje izvajanje so gosti želi zaslužno pohvalo.

Po telovadbi se je razvila neprisiljena zabava. Prireditvev je nudila vsem navzočim sliko, da si tudi v Trbovljah pridobiva sokolska ideja vedno trdnjših tal.

БАНАТСКА СОКОЛСКА ЖУПА

Просветни рад соколства у Банату. Приликом другог јупског слета у Вршцу, у месецу мају 1922., просветно културно одељење банатске соколске жупе, одржало је своју прву жупску седницу, на којој су била заступљена сва друштва у жупи.

Етнографски састав Баната приморава сва соколска друштва у њему, да нарочиту пажњу обрете на просветни рад, те је поменута седница била веома живахна у расправљању о овом питању. Дошло се до веома лепих одлука, које се имају по сваку цену привести у дело. Од тих одлука најважније су ове:

1) Да се за соколску пропаганду искористе сви листови у Банату, то јест да се помоћу месне штампе шири соколска идеја и да се за исту заинтересују све редакције.

2) Да се у будуће не држи ни један час вежбања, а да после њега не буде кратко предавање, читање или обавештење од десет минута, што има радити председник просветно-културног одељења, односно предњаци, који би за ово били способни и који би по реду били дежурни.

3) Да свако друштво одмах оснује своју соколску библиотеку. За почетак да потражи књиге од разних просветних институција.

4) Да се у јесен и у зиму држе села са предавањем, по могућству са сликама помоћу филма.

5) Да свако просветно културно одељење оснује у друштву и дилетантску групу, која би с времена на време приказивала лакше комаде из нашег народног или страног живота.

6) У колико у појединим друштвима нису основане певачке групе, имају се одмах основати макар и са плаћеним хоровањем, а све певачке групе у друштвима сачињаваће жупску певачку групу, која би иступала приликом извесних манифестација, што би их жупа приредила.

7) Свако друштво ће се преко просветно-културног одељења жупе ставити на расположење Министарству Просвете за ширење писмености у народу, т. ј. оснивање алфабетских курсева, с тим да Старешинство Банатске Соколске жупе упути Министарству Просвете представку о помагању тих курсева, што је и предвиђено у статутима Одељења за Народно Просвећивање при Министарству Просвете.

8) Да се на првој скупштини Југословенског Соколског Савеза енергично захтева озбиљно оснивање Савезног Просветно-Културног Одељења, како би Старешинство Савеза обратило већу пажњу на просветни рад соколства у опште.

*

Овде су изнесене само наше главне одлуке, које ћемо с тешком муком спроводити, али ипак спроводити. Радовали бисмо се, кад би све жупе од прилике у смислу једнообразно радиле јер би на тај начин постижавали и другу половину соколског програма: истинско образовање соколске душе. Тиме не мислимо никоме давати директиве о просветном раду. За то ће у своје време други бити позвани. Али, као жупа на североисточној стражи, шареној по разним националностима, имамо права захтевати од сваког брата сокола да се интересује о нашим тешким присветним приликама у овоме крају. Ово у толико пре, што смо убеђени да нас до наше заветне соколске мисли може довести само наш *сшалии, смишљени и јединствени* просветни рад међу соколима и у народу.

Милош Сил. Сшанојевић
председник К. П. О. Бан. Сок Жупе.

ШУМАДИЈСКА СОКОЛСКА ЖУПА

Соколско друштво у Крагујевцу одржало је на Видов-дан 28. VI. своју прву друштвену славу, јавно вежбање и у вече кермес у парку на Соколову. — Соколово је назив летњег вежбалишта Крагујевачког Сокола које се налази на веома лепом и за вежбање угодном месту одмах до градског парка.

У 10 часова пре подне била је поворка са музиком у којој су учествовали чланови у свечаном (мање) и у грађанском (више) оделу,

чланице, подмладак мушки и женски, деца мушка и женска — о сви у вежбачком оделу. Поворка ишла је од I. мушке гимназије кроз доњи парк и главном улицом на Соколово.

На Соколову у присуству управе и целог друштва било је свечано сечење колача и то са свим славским обичајима и редовним посмужењем гостију као на свакој правој слави. Осим друштва било је присутно много официра и грађана. Учествовао је и тамбурашки збор Крагујевачког Сокола који је завршио свечаност свирањем народних кола за игранку. — Ова прва друштвена и свечано изведена слава била је веома лепа а нарочито што је била изведена под ведрим небом.

У 4^{1/2} часа по подне почело је јавно вежбање. Све вежбе биле су изведене уз пратњу музике са којом нико није могао бити задовољан пошто није свирала добро. Иначе све заједничке вежбе и вежбе на справама биле су изведене добро. Најсложније и најлепше изведене су биле тачке војника. Најлепшом пак тачком од свију било је вежбање са пушкама што је узвишавао и велики број војника и изванредно лепа појава целине у потпуно новом оделу самих питомаца подофицирске школе. Просте вежбе војника биле су сложене, дисциплиноване.

Најживљом и најпријатнијом тачком биле су дечије игре које су оживеле цело Соколово. Само наступање оделења за поједине игре треба увек да буде из збијене формације на знак трубе а у средини вежбалишта и то тако да разилажење одељења чини леп утисак постепеног отварања лепезе. Одлазак пак на што краћи начин без излишног, дугачког обилажења. Водници и воднице пак морају знати потпуно свој задатак и њихово кретање на вежбалишту као и евентуалне заповести морају успешно да дејствују на поверене им вежбаче. Вежбе чланова и чланица нису биле изведене како треба. Браћа и сестре бориле су се да савладају, да представе захтев и суштину ових комбинација које представљају вежбе окретности и одабране елџанције коју могу дати само напредни, одабрани вежбачи, — али нису успели. Неуспех у овим вежбама полази са простог разлога што овом степену вежби наше младо, почетно чланство као почетни предњачки зборови а нарочито у унутрашњости нису дорасли, доспели. Наступање за заједничке вежбе биле су кратке, обичне — чак и сувише кратке. Поједине тачке вежбања ишле су глатко једна за другом тако да у времену 1^{1/2} часа свих 11 тачака вежбања било је свршено. Тако и треба. Никад није добро да све излишно дуго траје и да публику брзо засити. Публика има да буде увек жедна још на даља извођења — као што је био случај и овде. Последња тачка била је завршена — публика седи, чека — жељна још вежбања. Посета вежбања била је лепа пошто и време послужило је ванредно лепо.

Узевши у обзир да Крагујевачки Соко има соколану у једној бившој и малој „бакалници“ у којој смета један другом и да се је много вежбача распуштањем школе разишло — успех овог јавног вежбања био је задовољавајући. Један добар, успешан кадар вежбача

и будућих сарадника на соколству може се створити у Крагујевцу од питомца војно-техничког завода на што треба да управа и предњачки збор обрате што већу пажњу.

У вече приређен је био у парку кермес који је био исто тако лепо посећен од грађанства и војске. Осим моралног успеха које је друштво јавним вежбањем добило опоравиће се мало и благајна којој је ово веома потребно.

Дакле Крагујевачко друштво соколско, срце поносне Шумадије ради добро. Има добрих, вредних и још предатних сарадника у управи и пријатеља у грађанству и у војсци. Сви раде заједнички и осећају потребу тог заједничког рада на подизању здравља своје омладине и на подизању соколске просвете и замисли по целој Шумадији и народу.

Но — тај Крагујевачки Соко, то соколско срце дивне Шумадије има много узрока да није задовољно, има много препрека и борбе која спречава што неможе да напредује, да лети, да спроводи свој задатак у сваки кутић свога краја како треба. Тај узрок, те препреке и борбе нису непознате — јер прате и коче развој соколства и у самој престоници. А све то концентрише се у једном тешком, дугачком и толико пута већ поновљеном уздаку: немамо свога гњезда, немамо своје соколане. То значи: немамо ни једне хигијенске, лепе, поносне соколане, која би била правом школом соколског васпитања а у којој би имали да се рађају и да се у истинит и бољи живот преносе сви идејални снови великог, општег и народног задатка соколства.

Тај уздах савладати и отклонити сазидањем жељених соколана — то би била највећа победа и добит соколства и народа. У Крагујевцу и свуда.

Здраво!

Мирослав Војиновић.

БЕЛЕШКЕ

Наш одлични и врли пријатељ, друг и брат, Мирослав Војиновић, венчао се дне 16. IX. у Прагу, у цркви св. Николе, са сестром Мањом Грипаровом, начелницом сокол. друштва у Мезимостима. Објављујем то овде да брату Војиновићу најсрдачније честитам, и да тим путем обавестим и цело Југослов. Соколство.

Др. Л. П.

Jugoslovenski Sokolski Savez založil je sliko svojega prvega staroste, pokojnega bra **dr. Ivana Oražna**; cena slik Din. 20.—. V zalogi so nadalje **slike** saveznega načelnika **dr. Viktora Murnika**; te slike naročila je 1. 1914. takratna Slovenska Sokolska Zveza, vsled vojne pa so dospele v Ljubljano šele v avgustu t. l. tik pred našim zletom; cena slik Din. 20.—. Nadalje ima Savez v zalogi še nekoliko malih **zletnih spominskih lepakov** (30/50 cm.) po Din. 6.—, ter **zletnih znakov** po Din. 3.—, tudi večja m **nožina zletnih razglednic** je še na razpolago, na kar se vsa bratska **guštva** vpozarja.

MAJKE!

Tražite
samo

DJEČJE BRAŠNO

Salubra

najbolja hrana za dojenčadi

Vanredno jačajuće sredstvo
za rekonvalescente i slabe
ljude svake dobi.

DOBIVA SE SVAGDJE.

Kemička tvornica živežnih preparata

„SALUBRA“ D. D.

ZAGREB - NOVA GRADIŠKA

Narudžbe prima glavno zastupstvo za
Jugoslaviju:

HRV. DION. PROMETNO DRUŠTVO VIROVITICA.

Mestna
hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1920.

K 200,000.000 vlog.

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem
proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu
odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in
obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.